

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota,

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönycim: Közlöny. Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 360 Lei.

Fél évre ... 180 Lei.

Negyed évre ... 90 Lei.

Havonta ... 30 Lei.

Hirdetések díjazás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel

Gyógyszerháboru.

A Ruhrvidék megszállása — politikai és gazdasági konzekvenciáival együtt — túlnő már a világesemények megszokott keretein.

Dégoutte tábornok hadat ezekre a konzekvenciákra nem gondolhatott. Ha parancsot kaptak: masírozott, ha haltot mondtak: megállt. De egyetlen egy katonát, sőt maga Dégoutte, a vezér, se hitte, hogy a napilapok és a képesújságok tudósításain kívül ennek a jóvátételi megszállásnak már érezhető nyomai is megmaradnak, olyan nyomok, amik a német határon keresztül egészen az egyetemes emberi szenvedésekig érnek el!

Arról van szó, hogy a német területek megszállásakor a francia seregek a széntelepeken kívül a gyógyszertelepeket is elfoglalták. Ezek a német gyógyszertelepek — Dorthmund, Dormstadt, Eberfeld, Düsseldorf — a világ megváltó üzemei. A dormstadti és eberfeldi gyárak gyógyszerei pótolhatatlanok. Olyan speciális gyógyszerek ezek, amelyek az egész világ gyógyszerárát látják

el, az egész egyetemes emberiség sebeit hozták irt és hegesztő szereket. Ezeket a gyógyszereket a franciák által megszállt területek gyárai ma nem szállíthatják Romániába. Már amikor fenyegették Dégoutte tábornok hadat a Ruhrtelepeket, akkor indultak el árjegyzékek a Balkán-államok felé: olyan árjegyzékek, ahol az egyes gyógyszerek nem német márkában, de a legjobb és legértékesebb európai valuták áraiban voltak feltüntetve. A font, a dollár és a svájci frank szerepeltek fizetési eszköz gyanánt és amikor a Ruhrvidék gyógyszertelepeinek árukészletéről van szó, ma is ezek az értékek és fizetési eszközök mérvadóak. De ki tudja, mi lesz holnap?

A Ruhrvidék büntető-expedíciója ugylátszik, nemcsak a németek ellen irányult. — lehet, hogy talán öntudatlanul, de mindenesetre hatásaiban letagadhatatlan módon érinti az egész emberiséget. Romániát éppen úgy, mint Ausztriát, Aradot éppen úgy, mint Budapestet.

Massaryk békülékeny nyilatkozata

„Senkit sem akarunk nemzeti jellegétől megfosztani.” A kisebbségek védelme

Budapestről táviratozzák: A magyar politikusokat és a közérdeklődést élénken foglalkoztatja Massaryk cseh köztársasági elnök nyilatkozata, amelyet dr. Pálvi Edénék tett és amely a Budapesti Hírlapban jelent meg. Massaryk elnök a magyar-cseh problémával kapcsolatosan olyan kijelentést tett, amely lehetővé teszi, hogy új tárgyalás kezdődjék. Fontos kijelentése az, hogy a cseh-szlovák köztársaságot ő sem tekinté tiszta nemzeti államnak, majd így folytatta:

— Mindnyájunknak az adott viszonyok között egyelőre a kisebbségek védelmét kell követelnünk

és megadunk. Senkit sem akarunk nemzeti jellegétől megfosztani. Készséggel tárgyalok okos és tisztességes emberekkel a legkényesebb problémákról is. Ez a valódi demokráciából következik. Nekünk meg kell találnunk az utat, hogy erőszak nélkül, háború nélkül oldjuk meg mindezeket a kérdéseket, amelyek Európát és speciálisan minket nyugtalanítanak. Remélem és kívánom, hogy ilyen módon meg fogjuk érteni egyenlő a magyarokkal is. Már megkezdjük a biztató tárgyalásokat, ezeket folytatni fogjuk és lépésről-lépésre el fogjuk háritani a nehézségeket.

Tavasz a berlini Tiergartenben

(Az Aradi Közlöny berlini levelezőjétől.) A berlini Tiergarten nem állatkert. Mert az állatkert a Zoologischer Garten. A Tiergarten a berliniek Városligetje. Szép, hatalmas, gondozott üdülőhely, amelyet szegények és gazdagok egyaránt felkeresnek. Különösen most. Tavasszal, amikor a nap üdítő, melegítő csókjai végigcsokolják az embert és természetet egyaránt. — Ilyenkor mindenki a Tiergartenbe siet. Különösen ma. Vasárnap. Amikor a munkát, a gondot elvetve, ünnepies arccal, ünnepies ruhában üdvözlik a tavasz első édes és mámoros leheltét a szabad természet ölen.

Természetesen hozzá kell tennem, hogy csak azok öltik fel ünneplő ruhájukat, akiknek erre tehik. Ma pedig igen kevés embernek van Berlinben akkora vagyona, hogy új ruhát is vehessen magának. Ma egy ruha luxus. Szóval: kevés az új ruhába bujt sétáló. De azért látszik az ünneplőruha. Kitisztítva, kifordítva, kiválaszva, kikétfelve, már ki hogyan

tudja szegénységét leplezni. De azért az előttem elhaladó arcok éppen olyan sablonosak, mint amilyenek voltak tíz év előtt, amikor két márkából nagyszerűen meg lehetett élni Berlinben, csak ismeri kellett a forrásokat.

A tavaszi napsugár kicsalogatja a földből az első zöld füszálacskát. Az első zöld szín, amely nem sokára szét fog terpeszkedni az egész Tiergartenben és egyöntetű színes takarót borít mindarra, a mi ma még csupasz, piszkos, kopár. Mert hát ez a berlini fiú, jólnevelt fiú, amely csodálkozó pillantást vet ugyan, reám, de amely soha korábban nem bujik ki, csak tavasszal. Ennek mindögy, hogy mit csinálnak a franciák Buerban és hogy a németek mit csinálnak Buerban. Nem bánja, ha a németek és franciák szorgalmasan ölik egymást. Neki nem fontos a német dollárkölesőn, a Ruhrakció, nem bánja, ha a németek megfizetik, vagy nem fizetik meg a jóvátételt. Ez a füvecské nem tudja ki hamarabb fejcséket, akármi is történik a világon, csak akkor, ha eljön az ideje. De ha eljön az ideje, akkor meg ökvetlenül kibújik a föld

alól, tekintet nélkül arra, hogy mi történik ezen a világon. Szóval: jó dresszírozott fiú. Mint minden, ami porosz. Türelemes, vár a maga idejére. Olyan, mint a mozilátogató közönség, amely türelmet böjtöli ki az időt, amikor egy magyar származású ember, Arsen von Cserepy, nagystilű filmsorozatát, a Fridericus Rexet végignézheti.

Mert a közönség ujong Fridericus Rexért. A moziban észvevesztet ten tapsol, örjöng, ujong, amint a porosz gránátosok feszesen, peckesen végigmasíroznak a filmen. És vár. Mint ahogyan a Tiergarteni füvecské türelmesen ráköszönt és azt mondja neki:

— Most már körülnézhetesz a napvilágban, hogy mit csináltak az emberek az egész télen?

Az ut szélén egy kis társaság énekel. Három nő és két férfi. Fejlikön sapka. Sapkájukon a fölirat:

— Die Heilarmee. Üdvhad-sereg.

Kezükben hangszer. És énekelnek. Szomorúan, vontatottan, bucsusan. Egyházi dal, amelynek ez a refrénje:

— Minket minden földi hátság,

hiszen egy a vég, mindenkinek meg kell halnia!

— És olyan kirívó az ellentét, olyan nagy a diszharmonia, az éneklők és mosolygók, lemondók és remélők, a halált hirdető és a természet éledésében bizók, az elmúlás gondolata és a föld alól ki kandikáló zöld füvet lényé között, hogy mindenkit megöb-bentenek.

Csak semmi hátság. — mondják az üdvhad-sereg katonái — meg kell halnod, te nyomorult Kis fereg, akit embernek hívnak. Hiába jössz ki a ligetbe, a zöldbe, a napsütésbe, a kacsijába, az örömbé. Hiába jössz ki pároddal, szerelmeddel, gagyogó Kis gyermekeddel. És ez a monoton szürke ének, ez a himnusz, zsoltár, vagy Isten tudja mie az üdvhad-seregnek, ez a bucsuztató végigterül az egész ligeten, reáterpeszkedik a Sieges-Alléera, a győzelmi hirdető Brandenburgi Törön keresztül besétál Berlinbe. A Városba, ahol emberek élnek, küzdenek, dolgoikat végzik, kenyér után szaladgálnak, ahol szeretnek, szenvednek, születnek, élnek. Itt már igaz van a halálos zsoltárnak, itt már megér-

Az aszpirin és a Ruhr-megszállás.

(Gyógyszerhiány fenyegeti Aradot.)

A budapesti sajtó azt hangoztatja, hogy Massaryk barátságos nyilatkozatát, amelyben bizonyos megértésre irányuló hajlandóság mutatkozik, örömmel veszik tudomásul a kormánykörök annál is inkább, mert kijelentéseiben tulajdonképpen magáévá teszi a magyar álláspontot. A magyar kormány törekvése állandóan az volt és az ma is, hogy a Közép-európa nyugalalmát zavaró kérdések békés megegyezés útján oldásának meg. Békés, minden erőszaktól mentes megoldásra törekszik a magyar kormány akkor is, amikor a Massaryk által említett kérdések leglényegesebbjében, a kisebbségi kérdésben sem kíván mást, mint az erre vonatkozó szerződés pontos és méltányos végrehajtását. Miután Massaryk szavaiban ugyanez a szándék jut kifejezésre, talán remélhető, hogy a magyar kormánynak ebbeli szándéka sikerre fog vezetni. Ugyanez a szándék vezette a magyar kormányt abban az igyekezetében is, amellyel a többi függő kérdés egyetértő és barátságos megoldására törekedett. A lapok megállapítják, hogy Csehszlovákiában sikerült leghamarabb a megbeszéléseket megkezdeni, amelyek gazdasági téren némi eredménnyel jártak. A lapok ama reménységüket fejezik ki, hogy ha az etnikus szavakban kifejezésre jutó előzőekenység a tárgyalásokban is megnyilvánul, az óhajtott többi eredmény sem marad el.

VIDÉKI ELŐFIZETŐINKHEZ! Az új előfizetési negyed alkalmával felkérjük úgy hátralekös, mint előfizetésüket negyedévenként megnyitó vidéki előfizetőinket, hogy az Aradi Közlönyért esedékes előfizetési díjat a kiadóhivatalnak haladéktalanul be- küldeni szíveskedjenek.

zik a temetési gyászdal. A német sorstragédia rövid foglalata az, amint ezt a sildes sapkájú nők és férfiak énekelnek:

— Hiába minden földi hiúság, meg kell halni.

Nemcsak embereknek, hanem népeknek, nemzeteknek, országoknak is, ha ütött halálos órájuk. — Senki sem örökéletű. Ember sem, nemzet sem. A győző éppen úgy elpusztul, mint a legyőzött.

Tavaszi napsütés a természet éledését hirdeti és a német népet kinzopadra huzta. A halál szele csap arcunkba. Éhség, nyomorúság, betegség, erkölcsstelenség és korai halál. Másként: versaillesi béke, jóvátétel. Rajna, Ruhr, nemzetközi bizottság, a világ ellenszere, semmi megértés, seholy egy baráti kéz.

Ezek összefoglalója adja azt, amit „német”-nek mondunk. Hát ez nem az igazat az üdvhadserg zsoltosmájának? Hát ébred, felfámad, ujjáéled a német nép? Ez nem más, mint kezdete a nagy-azertü halálnak!

Hiába: kár minden földi hju- ságért, egyszer mégis csak mindenkinnek meg kell halnia!

A Ruhrvidék megszállásának egy életbevágóan fontos és majdnem katasztrófális tünete mutatkozik itt Aradon és Romániában. A megszálló hadak ugyanis előnyomulásuk alatt azok fölött a német városok fölött is katonai fennhatóságot gyakorolnak, amelyekben a leghiresebb német gyógyszerüzemek és gyógyszergyárak vannak. A német gyógyszerüzemek így egyszerre rohamosan emelkedtek fel árban, jóval felül azokon az árakon, amelyeket már a német márka zuhanása amúgy is labilissá tett. Több aradi gyógyszerész kérdezett meg az Aradi Közlöny munkatársa erre a kérdésre vonatkozóan és egybehangzó véleményüket a következőkben lehet összefoglalni:

— A német gyógyszerárakat, — az aszpirintól a Salvarsan-ig — ma svájci frankban, vagy dollárban fizetjük. Az árjegyzékek több mint két hónapja idegen valutákban jelzik a gyógyszerárakat. A francia hadak megszállták például Eberfeld városát, amelynek gyógyszergyára pótolhatatlan orvosszereket szállított

BUDAPESTI LEVEL.

Ki — miből él?

A sok, jellemzően pesti ember-típusból összeemerkolunk egy csokorra valót, hogy rajtuk keresztül kivetítsük az izgatón érdekes kérdést: miből és hogyan élnek Pesten.

Aki a gyermekeiből él. Szolid, jól megalapozott egzisztencia. Gyakran előforduló típus. Van négy, öt apró gyermeke, kiket — hol egyiket, hol másikat — a külföldi gyermekmissziók — transzportként szállítanak ki külföldre, pár hónapi üdülésre. Leggyakrabban Hollandiába, Svájcba, Dániába. A gyermekek rendszerint kiadós ajándékokkal és kisebb-nagyobb bankokkal jönnek haza. De a legfontosabb, hogy az összeköttetés meumarad és a jóvalutáiu idegen nevelőszülők élénk levelezési viszonyt tartanak fenn a gyermek szüleivel. A levelek rendszeresen bérelve vannak jó holland forintokkal és dán meg svájci koronákkal. Négy, öt nevelő szülő már jelentős tétel a nesi háztartás költségvetésében. De a mi emberünk azért nem hiszi el magát. Mellékfoglalkozását — melyet rendszerint, mint közalkalmazott gyákorol — tovább is megtartja.

A titkos valutás. Konjunktúrából él. Titokban — ezt úgy hívják, hogy magánforgalom — eladja azokat a valutákat, amelyeket a Devizaközpontnak kellene átvenni. De mivel a fenti központnak a hivatalos ártolyam keretében senki valutát el nem ad, elé terjedelmes működési köre van. Igaz viszont, hogy éppen elegendő nyüzsgőnek ezen a területen. Amikor nem ül (mert elég gyakran felelnek a tőzsdedetektívek) jó és elegánsan él. Vannak köztük sokan, kik mint bank- és magántisztviselők mellékfoglalatokoznak szabad óráikban. Egyébként irigylet partiképes pozíció.

A tőzsdéspekuláns. Azzal a finesszel, hogy tavasszal Amerikába vándorol ki és már a hajójegy is a zsebében van, eladja terminusra a lakását (egyebet már mindent eladott) és a hiszékeny vevőtől jó korai előleget vesz föl. A pénz még

Európának. Az M. Mack-cég Darmstadtban szintén a megszállt területek zónáiba esik és ez sem szállít hónapok óta

Ma az a helyzet, hogy például a tartalék aszpirint Romániában 30 leiert adják tubusonként, de egy-két héten belül ebben a gyógyszerben 10—20 leies áremelkedés várható. A szálvázant ma 1 svájci frankkal fizetjük, ha most rendeljük. Ezzel szemben 10 lei itt az ára — mert a régi rendeléseinket bocsájtjuk áruba. Mihelyt ez kifogyott, már kénytelenek leszünk a svájci franknak megfelelő leierékben adni a szálvázant is. Annyi kétségtelen, hogy a Ruhr-megszállás katasztrófális kihatással van a gyógyszerárakra

meg sem meglepett a zsebében, már szalad a tőzdeligvőkhöz és megbízást ad a legközelebbi kasszánanig egy kötés Csákyra. — A hivatalból, vagy üzletből, ahol állásban van és ahol még a krumplira valót sem keresi meg, lehetőleg összes kollégái fülehallatára ad telefonutasításokat az ügynöknek, hogy milyen áron veheti piacra a tételét. Persze módját ejti, hogy kollégáinak — kiket a fene esz az irigységtől — diszkrétan elmondja, hogy egy csomó Csáky-részyényt vett. Holnap ki fog menni a gyárba (azt se tudja merre és hol van: tegnap hallott róla először életében) és csoda patáliát csinál. Lehet, hogy kicserelelti az izga főt, mert... megszegem önöknek, ott nincs rendben minden... Ha a papírja leéz, két három hónap múlva ül is. Ha minden sikerül fel vágottat vacsorázik, megfellelti a repedt cipőjét és selyemharisnyát vesz a feleségének.

Aki a lakását feji. A boldog időkben megmaradt a háromszobás lakása. Egy szobát lehetőleg színésznek ad ki, aki súlyos ezressek mellé, még hetenkint 3—4 darab színházjegyet is köteles szállítani. A másikat egy fűszeressegéd kapja, aki a lakháron kívül felszállt az üzletből a kabátja alatt mindent, amihez hozzáfér. A harmadikat egy missziós tisztviselőnek adja, aki valutával fizet. Kéjfűrészetlen, hogy ő a családjáról hová szorul. Lehet, hogy az előszobában, vagy a konyhakredencben huzza meg magát. De jól él és anyagi gondjai nincsenek. Állást legközelebb azért vállal, hogy esetleg a borotválkozás költségeit megkeresse.

A kosztipénzes. Nem korrekt pálya, de azért éppen elegendő annak. Telesírja keserves levelekkel a cseh, vagy szerb területen élő, igen naiv néni, bácsija, vagy nagymamája füleit, itt lehetetlen megélni, de most hálá istennek egy fényes üzlet kínálkozik, de 1—2000 szokol, vagy megfelelő mennyiségű dinár kellene hozzá, amit — úgy éljenek a gyerekek — rövidesen visszafizet. A pénz gyorsan megérkezik és ő gyorsan beváltja magyar koronákba. Más-

nap a szokolok vagy dinárok mint tekintélyes számú magyar koronának kosztolnak a bankbizományosnál és ő szorgalmasan felszedi a heti 7—8—10—12 százalékokat: és él, mint egy kiskirály. Ez a legszemtelenebb fajta, mert ettől a perctől a mellékkeresetét is föl- adja.

A polondó ember. Időszaki állás. Nem nyugdíjképes. A rosszul született egyetemi hallgatók össze egyeztetését vállalja. Naponként párszor bemegy az egyetemre és ott ugyanamyszor lenofozzák. Ha peche van, a kórházköltségeit megtérítik és külön fájdalomdíjat számíthat föl. Egvaltalan nem nyugalmas pozíció, de meglehetősen jól él.

Friedrich bajban.

Hová lett Kemal pasa diszkardja.

Budapestről jelentik: Dr. Antimos Orfanidesz archimandrita cikket írt a Pester Loydban Friedrich István anatóliai utazásáról. A közleményben Konstantinápolyi lapok jelentése nyomán az is áll, hogy eltűnt az a pompás diszkard, amelyet Friedrich Istvánnak párthívei határozata értelmében Kemal pasá részére el kellett volna vinnie. A diszkardot, minthogy Friedrich közben Münchenben és Rómában is volt, a török kurir vitte magával, de valahol nyilván elveszett. A cikkíró szemére veti Friedrichnek, hogy lelkesedve beszél Kemal pasához való barátságáról, holott Kisázsiaiban hatalmas dolgok történtek, amelyekért Kemal pasát nem lehet ugyan felelősségre vonni, de ezeket még is keresztények ellen követték el.

Izgalom Angorában.

(Feloszlatják a török nemzetgyűlést. — Ujból tárgyalnak.)

Konstantinápolyból táviratozzák: Osman pasa ezredes, aki Ali Sükrü bej ellenzéki politikust megölte és elmenekült, a rendőrök felismerték és agyonlőtték.

Konstantinápolyból jelentik: A mostani nemzetgyűlés feloszlatása után az új nemzetgyűlésnek 220 tagja lesz az eddigi 300 helyett. A képviselőket közvetlen szavazással választják. Kemal pasa legközelebb pártkiáltványt ad ki. Angorai távirat szerint a török kormány sürgősen állást foglal a szövetségesek új jegyzékére adandó válasz dolgában, amely a lausanne-i béketervezetre tett török kifogásokra vonatkozik. A választ a lehető leggyorsabban elküldik.

Párisból táviratozzák: A legújabb angorai hírek a francia politikai körökben nyugtalanságot keltettek. Azt vélik, hogy a szövetségesek legújabb jegyzéke válságos helyzetet teremtett, amiért Angorában nagy az izgalom. A török ellenzék vezetőjének meggyilkolása fokozza a bonyodalmat. Párisban azt hiszik, hogy az angorai nemzetgyűlés feloszlatása és az új képviselőválasztás nem szolgál alkalmas háttér gyanánt a nyugodt béketárgyalásokra.

Londonból táviratozzák: Megérkezett Konstantinápolyból az angorai kormány jegyzéke, amelyben a török kormány késznek nyilatkozik, hogy április 15-én Lausanne-ban újból felveszi a béketárgyalásokat. A törökök néhány jelentéktelenebb módosítástól eltekintve elfogadják a szövetséges hatalmak tárgyalási feltevéleit.

Az ékszerboltban.

(Milyen az idei ékszerdivat? — A gyöngy vezet. — Horribilis ékszerárak. — Riport arról, ami szép és drága.)

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) A vidéki kassziroskisasszony már régen kitalálta, hogy amikor jól megy sorsa, ékszerekbe dugja pénzét. A legjobb anyagba. Hogy aztán legyen mit eladni. Ezt csinálja ma az egész bizonytalanú lett világ. Azok is, akik most adogatták el jobb időkben maradt ékszereiket, azok is, akik ma gyűlö papírpénzüket sietve hordják jó anyagba. Az egyiknek lement, a másiknak felmegy, a bizonytalanúság dobálja az embereket, mint a sorsnak kitett kassziroskisasszonyt. Akik lecsuktak, utolsó me nedéjük volt a kis aranylánc, az óra meg a gyűrű, akiket pedig fel dob a hullám, azoknak első gondjuk, hogy aranyat, drágakövet vegyenek. Ha elfutnak a gyér aranyak, főséges, nagy, uri magunkból, istenem, be kevés marad. S ha megjönnek a gyér aranyak: szabad megint Istennek lenni, kétféle: négy napig szabad.

A nagy vásárlók ma mind Berlinbe vonulnak. Ezeket azonban nagy csalódás éri. A német ékszerészek és aranyművesek okultak Ausztria példáján, nem hagyják a lecsúszott pénzen széthurcolni a legrealisabb értéket, magát az érték-mértőt: az aranyat. Akik jönnek Berlinből, bevallják, hogy minden olcsó az idegen pénznek Berlinben, csak az ékszer nem. A berlini ékszerészek tabellával dolgoznak, naponként pontosan utána mennek a világparitásnak. Ékszerben egyáltalán nincs valami tulságos eladási kedv a német piacon. Bécsben azonban igen. Itt hajlékony lett az ékszerkereskedő, egvrészt, mert a vásárlók kirohantak Berlinbe, másrészt, mert az osztrák pénz ma már nem olyan szeszélyes.

Talán kevés üzletág tartotta meg annyira régi bécsi szoliditását, mint éppen az ékszerészületék. A kirakatok nem tüntetik fel az árakat, de bent mindenről pontosan értesülsz. Megtudod azt is, hogy mi a divat. A gyöngyöt tartják a vezető divatékszereknek; persze a nagyszemű gyöngyfűzerek ma nem láthatók; azoknak olyan Himalaya-árak van, hogy már nem is kerülnek a napi forgalomba. Azokat már csak úgy adják-veszik az emberek, mint egy-egy fekvő birtokot. Helvükbe kerültek azonban a kassziroskis, díszes, hosszú fűzerek, az ugynevezett bajaderek, amelyek bojtszerű, vagy egyéb gyöngy-motívummal végződnek. Ép ily divatosak a kötél-szerűleg fonott gyöngyláncok, ugyancsak apró gyöngyökből.

Eféle gyöngyűzűket már körülbelül tízmillióért is adnak. A briliáns az örökdivat. Átlagminőségben karátia ezer svájci frank, amit ma osztrák pénzben fogad el minden bécsi ékszerész. Van ár az átlagminőség alatt is, de felette is, egészen kétezer frankig. Tüze, fehérsége, hibátlansága és nagysága szerint. Amit régi időkben eléggé gyakran láthattál elsőrendű ékszerészeknél, husz-harminc karátos szoliter-briliánst, annak ma a boltokban teljesen nyomavészett. Négy- és ötkarátos a legnagyobb, ami a rendes forgalomba kapható. A karperec ma is divat. Még mindig az órakarperec az, a mi leginkább vesznek. Érdekes,

hogy ezekhez a karperecekhez ma már csak az óraszerkezeteket szállítják Svájcból, az óra keretmunkáját (platinából és apró briliánsokból a legváltozatosabb ornamentikával) bécsi műhelyekben készílik. Ezek az órák leginkább téglalapúak, homorúan simulnak a csuklóhoz és csak feketeselyem-

szalag tartja őket. A karperec-órák mai bécsi ára hétmilliótól harmincmillióig terjed. Amíg eddig sehol sem láttunk, óragyűrűket fognak most készíteni. Ezeket ma még csak jelezték a piacon, a kirakatokba csak néhány nap múlva kerülnek. Ez bécsi specialitás lesz.

Beszélgetés Telmányi Emillel.

(A világhírű hegedűművész hangverseny körülményeiről.)

Hazajött ismét, közénk, a szülővárosába, oda, ahonnan elindult a világhírű felé. Talán nincs ma a világnak egy zuga sem, ahol zeneértő emberek vannak és nem ismernek Telmányi Emil nevét. Ő ment, játszott és győzött. A világkultúrában leggazdagabb országokban és városaiban elismerték nagy művészt. Pedig még fiatal ember, akinek már művészi múltja van és még hosszú és szép jövője.

Pontosan délben nyitottam be Vásárhelyi Janka lakásának ajtaján, itt látják most vendégül a művészt. Zöld növényektől díszes, üveges zárt folyosón és egy ebédlőn át jutok Vásárhelyi Janka fogadószobájába. Öméltósága kel fel az íróasztalától és ő maga jelent be a művésznél. Egy perc sem telik el és belép a fogadószoba ajtaján Telmányi Emil. Minden mozdulata és szava keresetlen és közvetlen. Egyszerű szürke ruha rajta, a szemén barna csontkeretes napszem. Kissé be esett arc, kétfelé választott és hátrafélt fekete haj. Ez a külső. Fáraátnak látszik, délelőtt érkezett haza Temesvárról, ahol a fizti kaszinóban adott hangversenyt, amelyet a zsúfolt ház és a nagy siker jellemzett. Délelőtt érkezett vissza és már a látogatók egész serege járt előtte a művésznél.

Turné két világrészben.

Egy esztendeje mult, hogy utóljára itt járt s azóta két világrész utazott be. S most megint itt van. Ady „Föl dobott kő” című költeménye jut eszembe.

— Most Kopenhágában, a dán fővárosban lakom. Amerikai körútam után ide mentem haza a feleségemmel, azután most Budapesten koncerteztem s onnan jöttem Aradra. Hívtak Bucurestibe is, de nem mehettek, mert nagyon le vagyok kötve. E hó 8-án Budapesten van hangversenym, de ezuttal nem, mint szolista, hanem mint dirigens. A budapesti filharmonikus zenekart, amelynek Dohnányi Ernő az állandó dirigense, aki most amerikai körúton van, fogom vezényelni Rosini „Stabat mester”-jét adjuk elő és szerepelni fog a hangversenyen a híres Palestrino-kórus. Budapestről hazamegyek Kopenhágába, s onnan egy hónap múlva Londonba.

— A legtöbbet a skandináv államokban hangversenyeztem. — Már 1912-ben jártam fönt ezekben az országokban és egyik hangversenykörútamon ismerkedtem meg a feleségemmel; Anne Marie Carl Nielsen dán festőművésznővel. A feleségem a legutóbbi időkig ezen a néven festett, de most már festményein is a Telmányiné nevet használja.

— Egy esztendő óta nagyon sok helyen jártam. Arad után Budapesten, Bécsben, Berlinben és Amsterdamban hangversenyez-

fem s azután Amerikába hajóztam át. Ott, hogy csak a nagyobb városokat említem: Newyorkban, Filadelfiában, Pittsburgban, San Franciskóban, Mineapolisban és Kanada több nagy városában volt koncertem.

A külföldi koncertek.

— Ma a világon mindenütt gazdasági válság van és ezt erősen megérik a művészek is. Talán még az egyetlen hely Amerika, ahol annyira jók a gazdasági viszonyok, hogy mindenkinek telik koncertre és minden művészt pártolására. Még Hollandiában sem jól megy a koncertezőknél. Erre jellemző, hogy Amsterdam városa szubvencionálja a hangversenyeket. Amelyik hangversenynek 250 holland forintnál kevesebb a bevétele, az 75 forint szubvenciót kap, hogy ezzel is enyhítsék a deficitet. A legelőkelőbb hollandiai hangversenyrendezők egyike is tönkrement a legutóbbi szezonban, olyan nagy a pangás. Berlin még mindig a régi nagyszerű koncertváros, a németországi gazdasági válság dacára. Naponta hét-nyolc elsőrendű hangverseny van. De most már London erős hangverseny-társa a berlini hangversenyszennak. Lipcse és München is erős konkurrens. Franciaország sok nagy városa dacára sem jó hangversenytelej. Csak az egy Páris még. Franciaországé inkább a népirodalom, mint a muzsika.

— Sok-sok érdekes és kedves epizód történt velem az egy esztendő alatt és a sok közül hirtelen nem is tudom, hogy melyiket ragadnam ki. — Az Északamerikai Egyesült Államokból az angol fennhatóság alatt álló Kanadába utaztam. Az angol konzul azt mondta, hogy nincs szükségem angol vízumra és én nyugodtan indultam el a kanadai határ felé. Reggel 4 órakor érkezünk meg a határállomásra. A határőrtiszt leszállított a vonatról, mert becsületesen bevallottam, hogy nem amerikai, hanem európai vagyok. Csak hosszas tárgyalás után a késő délutáni órákban engedtek tovább és közvetlenül a koncert előtt érkeztem meg utazásom céljához.

Levelek özöne.

— A művészek rendszerint sok levelet kapnak, amelyekben a legkülönbözőbb kívánságaikat sorolják fel a levélírók. Ez a szokás különösen Amerikában divat. Ilyen levelekre nem szoktam válaszolni, mert ehhez nincsen is időm. Majd legközelebb titkárt viszek magammal, aki ezeket intézi. Európai művészek így szokták. Egy urileány írt nekem többek között, aki dedikált fényképet kért tőlem. Kérése támogatására felhozta, hogy Carusótól is van már ilyen képe. Valósággal követelődött. Egy másik amerikai szokás, hogy a közönség közül azok, akiknek nagyon tetszett

a művész, felmennek a művészszobába, és kézfogással gratulálnak. Pittsburgban néhány perc alatt százötven emberrel kellett kezet fognom. Valósággal fájt a kezem utána. Ugyancsak szokás Amerikában, hogy koncert után meghívja a művészt valamelyik klub elnöke fogadóestélyre. Koncert előtt sohasem vacsorázom, mert jóllakottan nem lehet művészt produkálni.

— Legelső meghívásomkor is délután kettőkor ebédeltem s este tizenegyig semmit nem ettem. Akkor mentem a fogadóestélyre. Ott kaptam egy szelet csokoládétortát. Senki sem kapott többet. De elhatároztam, hogy ezután koncert után akárhová hívjak is meg, rögtön megvacsorázom.

Millió hegedű.

— Amerikában nem lehet impresszárió nélkül menni. Európában azonban egészen más. Amerikában jól fizetik a művészeket, a jó neveket, akiket természetesen előbb alaposan megreklamíroznak. Egy koncert estéért egy művésznél a legkülönbözőbb összegeket fizetik. Otvenöt ótezer dollárig. Még Bécs is jól fizet. Egy koncertestéért adnak 10-12 milliót. Persze osztrák kormányban. Érdekesnek tartom, hogy Rudolf Valentino Amerika legnagyobb filmszillaga ezer dollárt kap egy hétre. Valentint is annyira ostromolják fényképekért, hogy panaszkodik, hogy a keresete még fényképre sem elég. Valentino képei csak most kerülnek Európába.

— Az a hír nem igaz, hogy a most nálam levő hegedűt meg akarnák itt venni tőlem, mert nem is adnám el. Ezt most vettem a legutóbbi esztendő alatt egy dániai német kereskedőtől. A hegedűmet Andreas Guarnerius crémonai hegedűs készítette 1678-ban. Van a fájában ugyan néhány szuevés, de a régi lakkja kőkéletes és tiszta. Ma Európában megér ezer angol fontot. (Tehát egy és egy negyed millió lef.) Tavaly egy 150 éves nápolyi Gaglioli hegedűt játszottam, amely azonban a Guarneriusnak felét éri. A Gaglioli most otthon van több hegedűm társaságában, amelyek már nem értekek.

Telmányi kikísér az ajtóig és úgy köszön el, mintha én lennék a világhírű művész és ő az egyszerű riporter. Szerénység és igaz művészet Telmányi Emil tulajdonai.

Balogh István.

A francia megszállás.

(Megromlott a közbiztonság. — A német repülőszervezet lefoglalása.)

Berlinből táviratozzák: Az újonnan megszállt területek parancsnokló tábornoka rendeletet adott ki, amelyben vétkeseknek és üldözöndöknek jelenti ki azokat, akik a felosztott német rendőrség bármely tagját kásukon tartják és ellátásban részesítik. Ugyanekkor a tábornok tárgyalni óhajt a községekkel arról, miként védhető meg a közbiztonság, amely a rendőrség felosztása óta teljesen megromlott, mert a betörések és fosztogatások napirenden vannak.

Párisból jelentik: Az Echo de Paris igazgatója ma küldöttséget vezetett Poincaré miniszterelnökhöz, a német repülőgépek és az egész német repülőszervezet lefoglalása érdekében. Poincaré nagyon szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte,

hogy a rendkívül fontos kérdéssel részletes jelentést kér a szakértőktől.

Londonból jelentik: Godley tábornok, a rajnai angol hadsereg parancsnoka közölte, hogy a vasutakra vonatkozó angol-francia egyezség április 4-én gyakorlatilag életbe lép.

Berlinből jelentik: Mannheimban a franciák elzárták a Frigyes-hidnak a neckari pályaudvar felé eső részét, amiből súlyos forgalmi zavarok támadtak. A szombaton megszállt motorgyárban a munkások és hivatalnokok ma sem lépettek munkába.

Londonból jelentik: A Westminster Gazette diplomáciai tudósítója arról értesül, hogy Anglia Franciaországhoz azt a felajánlást intézte, tegye lehetővé a London és Köln közötti összeköttetést azzal, hogy a francia vasúti ellenőrző határőrséget el távolítja. Ezenkívül azt kívánja Anetia, hogy az angolok által megszállt területről szabadon vihessen Angliába árukat.

Hogy áll a leu?

Április 4-én szettok 100 lelért.

Párisban 750 frankot

Budapest 1900 külföldi 2500 belső koronát.

Belgrádban 4745 dinárt

Bécsben 32800 koronát

Családi tragédia

egy aradmegyei községben.

(Széngázmérkezés az új kemence miatt.)

Az aradmegyei Dézsa község előjárósága, ma tragikus családi katasztrófáról küldött jelentést az aradi ügyvédségnek. Özvegy Ungurean Jánosné új kemencét épített szobájában. A kemencét tegnap este rakta meg először és azt a nagy hideg miatt egészen telelőntte fával. Az új kemence nek ekkor volt az első fűtési próbája és ez tragikus következmény nyel járt. A szelelő lyuk és a füstvezető eltömődött, a füst és az égési gázok nem találtak szabad utat a kéményen át. A fával telelőntött kemencében elfojtva égett a fűz, mint a szénégetőkben és a füst a szobában áradt szét. Az özvegyasszony négy gyermekével aludt abban a szobában, ahol az új kemence állott. A fojtó szag, mint azt a vizsgálat utólag megállapította, már nem sokkal a tűz meggyújtása után tapasztalható volt, özvegy Ungureanné azonban valószínűleg a friss vakolás párolgásának tulajdonította azt és nyugodtan felelőlt az elzárt szobában.

Ma reggel a korai órákban özvegy Ungurean Jánosné házának ablak és ajtórésein át vékony füst réteget láttak átszivárogni a szomszédos lakók. Többen zörgöttek a bezárt ajtón, de senki sem jelentkezett. A szomszédok ekkor betörték az ajtót és beütötték az ablakokat is. Az ajtón és az ablakokon át sűrű gomolygva fekete füst ömlött ki. Csak nedves kendővel betakart orral lehetett megközelíteni a szobát, és percekig tartott, amíg a sűrű füst annyira feloldódott, hogy a szobában némi világosság támadt. Mentésre már senki sem gondolható. A lassan fokozódó világosság megdöbhentő látványt tárt fel a kíváncsi szomszédok

dok elé. A négy kis gyermek görögösen összehúzódva holtan felelőlt a szobában, csupán anyjukban volt még némi jele az életnek.

Azonnal megindult a vizsgálat, amely megállapította, hogy a kisgyermek halálát széngázmérgezés okozta. Megvizsgálták az új kemencét, amit fűtésre alkalmatlannak találtak. A vizsgálat még nem állapíthatta meg, hogy özvegy Ungureanné gondatlanságból, vagy szándékosan okozta-e a tragédiát. A vizsgálat

A kormány az antiszemita mozgalmak ellen

(Értekezlet a belügyminisztériumban.)

Bucurestből jelentik: Tegnap a belügyminisztériumban értekezlet volt, amelyen részt vettek Vaitoianu, Anghelescu, Florescu miniszterek, Davidoglu és Nicolescu tábornokok. Az értekezleten az antiszemita izgatások és a zavargások elleni rendszabályokat beszéltek meg és az értekezletről a következő kommunikét adták ki:

Miután a fővárosban olyan hírek terjedtek el, hogy husvétra antiszemita zavargások várhatók és hogy a belügyminiszter által olyan kijelentés tétetett volna a zsidóság vezetői előtt, hogy a hatóságok

adatal szerint öngyilkosságra nem volt oka az özvegyasszonynak, akit ilyenformán négy gyermeke hálálért könnyelmű gondatlanság terhel. Az özvegyasszonyt azonban valószínűleg már nem vonhatja felelősségre vételkéért az emberi igazságszolgáltatás. Az Aradi Közlöny értesülése szerint özvegy Ungurean Jánosné súlyos állapota nem ad reményt arra, hogy a mai napot túléli. Eddig minden kísérlet, amely eszméletretérítése céljából történt, eredménytelen maradt.

már megtették mindent, amit lehettek, most már a zsidó lakosság is tegyen meg mindent a maga védelmére, kijelentette a miniszter, hogy ezek a hírek légből kapott vakfelméletek és minden alapot nélkülöznek. Hozzá senki sem fordult a zsidóság vezetői közül és tőle ilyen választ senki sem kapott. A miniszter kijelentette, hogy a hatóságok megtették minden óvintézkedést az esetleges zavargások elhárítására és minden antiszemita molesztalom elfojtására, hogy a zsidó lakosság teljesen nyugodt lehet, mert semmi baj nem érheti.

Aki mindenütt a családját keresi.

(Aradi iparos tragédiája. — Esméltelenül az árokban.)

Az aradi közpórház elmebeteg-osztályára ma egy tragikus sorsu aradi iparost szállítottak be, hogy ott az élőhóltak között várja be a számára megváltást jelentő halált. Stahl János tragédiája ezélt három esztendővel kezdődött. A becsületes, szorgalmas, lakatosmester már akkor családós ember volt és rajongással szerette két kis gyermekét és feleségét. Dolgozott fáradhatatlanul viradattól napnyugtáig, hogy tisztességes megélhetést biztosítson családjának. Stahl János a munka áldozata lett. Egy őszi este a vasútnál dolgozott és munka közben olyan szerencsétlenül esett le egy létráról, hogy agyarázkódást szenvedett. Két napig felelőlt eszméletlenül szüleinek Consistorului (Batfánvi-utca) 12. számú házában lévő lakásán. Azután magához tért, meggyógyult, de nem volt többé a régi szorgalmas munkás ember. Buskomorra vált. Munkáját elhanyagolta és az elmebaj tünetei mindjobban elhatalmasodtak rajta.

Egy esztendeje már, hogy külön el családjától szüleinek gondos ápolása alatt. A szerencsétlen ember minden alkalmat felhasználta arra, hogy feleségét felkeresse. De elhomályosult agyveleje miatt nem tudott tájékozódni és ha megszökött szüleitől, csak napok múlva akadtak rá valamelyik közeli községben vagy az országúton. Mindenütt családját kereste és mindenütt gyermekeit vélte megtalálni. Az utóbbi időben feltűnően nyugtalan volt a beteg. Szülei fokozott figyelemmel őrizték, nehogy egy észrevétlen pillanatban elhagyja lakását. És dacára a legnagyobb figyelemnek, szombat este mégis sikerült megszöknie. Szülei kétségbeesetten siettek a rendőrségre, mert attól féltek, hogy beváltja azt a régi fenyegetését, hogy öngyilkos lesz.

Az aradi rendőrség táviratozott a környékbeli falvakba, hogy ha lehet kutassák fel a beteg em-

bert. Tegnap délután a micalacai esztendőszeg telefonon jelentette az aradi államrendőrségnek, hogy egy eszméletlen állapotban lévő embert találtak akiben Stahl Jánosra ráismernek a hozzátartozói. Ott felelőlt lerongyolódva, eszméletlenül egy árokban felelőlt pocsolyán. Ruháját lerágták és testét véresre márták a patkányok. Hazaszállították. Amikor magához tért, csak annyit tudott mondani, hogy megakar halni. Ma délelőtt meglátogatta a beteget dr. Cucu Vazul városi főorvos és megállapította, hogy Stahl János egyélt hatatlan elmebeteg. Beszállították a közpórház elmebeteg-osztályára.

Új ipari centrumok.

(A volt győri ágyugyár egy részét pamut- és szövőgyár céljaira engedte át. — Magyaróvártól két savgyár épül. — Meg akarják oldani a győri munkáslakáskérdést.)

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A minap Kállay Tibor pénzügyminiszter és Walko Lajos kereskedelmiügy miniszter együtt Győrbe és Magyaróvárra utazott, kíséretükben ott volt dr. Fenyő Miksa, a Gyáriparosok Szövetségének igazgatója is. A két miniszter utazása a kormány ama szándékával állott összefüggésben, hogy e két dunántúli városban helyszíni szemlélet tartanak a gyárosok szakemberének jelenlétében és tanulmányozzák azt a kérdést, miként lehetne Magyaróvárt és Győrt industrializálni. A Dunántul e két centrumát nemcsak felelőse teszi ajánlatossá újabb telepek létesítésére és általában élénkebb ipari élet előfeltételeinek biztosítására, hanem az a körülmény is, hogy mindkét városban már hatalmas épületek és értékes berendezések állanak rendelkezésre.

Győrben az ottani volt ágyugyár telepe, Magyaróvárt pedig a

lőporgyár épülete könnyíti meg a megépítését. Ugy értesülünk, hogy a két miniszter szemleutja igen fontos eredményekkel járt. Magyaróvártól már működik a Magyar Mezőgazdasági Vegyipari R.-T., amely műtrágyát állít elő és máris befolyásolja a hazai műtrágyagyárakat. Ezt a telepet most ki fogják bővíteni két savgyárral. A magyaróvári lőporgyárat a kormány áttelepíti, hogy a városban tervezett ipari koncentráció megvalósítását ez se akadályozza. Az új állami lőporgyárat a Balaton mellékén építik föl, ahol az építkezés már folyamatban is van.

Győrben a szemleut azzal végződött, hogy befejezést nyert az a tárgyalás, amelyet a kormány az Első Magyar Papiripar R.-T.-gal folytatott. Tudvalevőleg ennek a vállalatnak cseh fenntartás alatt álló területek vannak papírgyárai, amelyek azonban a cseh ipari krízis miatt gyengén dolgoznak. Miután pedig nagy hiány van papírban, az Első Magyar Papiripar magyar érdekelteit Győrbe kívánták áttelepíteni a gépek nagy részét. A kormányval kötött meg egyezés értelmében egyelőre Győrbe szállítanak négy darab Hollander gépet, amelyek lapos papírt fognak gyártani és egy gépet rotációs papírt előállítására. De ez a gép egyelőre még nem dolgozik.

Igen jelentős alapításnak vehető a győri ágyugyár helyén most létesülő pamutszövő-vállalat, amelynek alapítását a két miniszter szintén helyesnek tartotta. Az új pamutszövőgyárat Győrben egy cseh érdekeltség csinálja meg, a volt ágyugyári telep egy részét a csehnek bérbeveszik és a kincstár az átengedett helyiségeket és általában a gyártelepet anportként adja és ennek felelőlt részvényeket kap a csehektől. Az új gyár pamutszövőket fog készíteni. Igen nagy akadálya Győr industrializálásának a munkáslakáskérdés, illetve a munkáslakáskérdés megoldása. A volt győri ágyugyár tekintélves számú tisztviselői kara és munkásgárdája a gyár üzemének megszűntetésével sem hagyta el a várost. Most is ott laknak és egyéb vállalatoknál helyezkedtek el. Ezek lefoglalják tehát a munkáslakásokat, úgy, hogy újabb munkáslakások építéséről kell gondoskodni, vagy pedig azt a megoldást kell választani a kormánynak, hogy a régi ágyugyár munkásait áttelepíti. Mindezekről a kérdésekről most a minisztériumokban beható tanácskozás folyik.

Bonar Law betegsége miatt mond le.

Londonból táviratozzák: Az angol lapokban élenken foglalkoznak Bonar Law miniszterelnök lemondásának lehetőségével. Különösen a Manchester Guardian tárgyalja részletesen a kérdést. Bonar Law betegsége a folytonos támadások fokozzák. Állapota állítólag annyira rosszabbodott, hogy környezete nehezen tud vele érintkezni. Utódjaként Baldwin kincstári kancellárt emlegetik.

Deportált bolgárok. Párisból jelentik:

Az itteni görög követség közleményt adott ki, amelyben kijelenti, hogy a hadseregparancsnokság katonai biztonsági okokból kénytelen volt Nyugatráciából több gyanús bolgárt eltávolítani. Ezeket Kréta szigetére deportálták.

HIREK.

Stoicescu dalárdája.

(Hangverseny a Kulturpalotában.)

Néhány nap múlva Aradon művészi esemény történik: április 12-én, csütörtökön tartja hangversenyét az aradi Kulturpalotában Stoicescu István hírneves bucaresti karmester csupa kiváló énekesből álló dalárdája. A hatalmas dalárda, amely teljes férfi és női karokból áll és az összes szólamoknak úgy hangban mint erőben elsőrendű képviselői vannak, nagy szabású műsorral lép Arad műértő közönsége elé. A műsorban Beethoven (Dicsőítsétek az Urat), Haydn (Qui tollis), Haendel (Alleluia), Mendelssohn (Pacsirtadal), Lülcher (Jöjj éjszaka), Rameau (Az éj himnusza) neveit látjuk aki kea kívül a román népies zeneköltészet képviselőiben Gh. Dima, J. Muresanu, D. G. Kiriac szerepelnek tökéletes feldolgozású népies motívumokkal. A műsor utolsó száma az egész világon ismert Duna keringő Joanovici (Donaue Walzer, Valérie Dunariu). — Egyes énekkar-számokat Teodosiu Lucian zongoraművész lát el kísérettel, aki a szókegyenes operai művészeket is kíséri. A műsor második részében a bucaresti Operahárom tagja Elefterescu A. művész (szoprán) Andreescu Gyula (tenor), Teodorian C. (bariton) operáriákat énekelnek. Az opera énekesek neveit már nemcsak az egész országban, de a messze külföldön is jól ismerik és a nagyszabású dalárdaestély méltó kerete lesz művészetüknek. Az estélyt április 12-én csütörtökön este 9 órakor kezdik az aradi Kulturpalotában és annak sikerét már eleve biztosítja az, hogy az estélynek Georgeescu János prefektus és neje a védnökei.

— A királyné otthon. Bucurestiből jelentik: Mária királyné ma Belgrádból hazaérkezett.

— Előléptetések. A hivatalos lap legutóbbi száma közli Nagy Dezső, Ohrenstein Árpád, Nistor Sándor és dr. Ursu János táblabírák előléptetését a VI. fizetési osztály 3 fokozatából a VI. fizetési osztály 2. fokozatába. Egyben az aradi törvényszék és járásbírósg több tisztviselőjének előléptetéséről ad számot a Monitorul Oficial legutolsó száma.

— A város új jövedelme. Dr. Robu János főpolgármester kijelentette munkatársai előtt, hogy a város az államkölcsön-segélyt havonként fogja kapni. A közeljövőben Aradra is kiterjesztik azt a királyságbeli törvényt, hogy a város ügynevezett taxát szedjen autók, luxus-kocsik, stb. után. Ezek a taxák a város jövedelmei lesznek.

— Kivégezték Butkiewicz prelátest. Bucurestiből jelentik: Butkiewicz prelátest, Oroszországból érkező hírek szerint, március 31-én kivégezték, annak ellenére, hogy az orosz kormány megígérte az ügy revízióját.

— Eljegyzés. Schenk Mariska és Marksteiner János (Santana) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Arad lisztellátása. Dr. Robu János főpolgármester ma tárgyalta a Neuman-gyár vezetőségével, hogy biztosítsa a város közönségének liszt ellátását. A gyár vezetősége kijelentette, hogy a minisztérium engedélyezte a lisztárak felemelését. Ennek okmányoszerű igazolása után, a főpolgármester fel fogja emelni a liszt- és kenyérrájakat és akkor a liszt kiutalásának nem lesz semmi akadálya.

Aradi hegedű-művész halála. Dr. Avor Anna tragédiája.

Egy aradi származású hegedűművész tragikus haláláról kaptunk ma hírt Budapestről. Dr. Avor Anna hegedűművész dr. Avor Lipót nyugalmazott áhlabíró leánya április 1-én meghalt. Az Avor-családra igen sokan emlékeznek Aradon. Dr. Avor Lipót ügyvéd volt Aradon, majd törvényszéki bírónak nevezték ki. A kiváló tudású, rendkívül műveltségű ember a legnagyobb gonddal nevelte leányát. Már gyermekkorában észrevették a nagy zenei tehetségét, de Avor Anna nem akart a zeneművészeti pályára lépni, hanem leérettségizett, majd elnyerte az antropológiai doktorátust. Dr. Avor Lipótné az aradi jótékonyág apóstola volt, leányát is úgy nevelte, hogy segítsen a szűkölködőkön és minden erejével támogassa a nyomorultat. Dr. Avor Lipótot érdemeinek elismeréséül a szegedi itélőtábla elnökévé, később pe-

— Öt napi ünnepi szünet a városházán. Dr. Robu János főpolgármester ma hirdetményt bocsátott ki, amelyben a közönség tájékoztatására közhírré teszi, hogy a román husvétünnep alkalmával öt napig szünetel a munka a városházán. Pénteken, szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden a városháza egyetlen hivatala sem áll a közönség rendelkezésére.

— Megszünt okmánybélyegek. Az aradi pénzügyigazgatósághoz ma bejelentés érkezett, amely szerint a 20 és 30 leies okmánybélyegeket megszüntetik és április tizenötödikén túl nem lehet többé azokat használni. Junius 15-ig azonban az aradi pénzügyigazgatóság beváltja ezeket az értékeket, ezen a határidőn túl pedig teljesen értéküket veszítik és többé be sem válthatók.

— A lakók ne aggódjanak. Bucurestiből jelentik: Florescu igazságügyminiszter nyilatkozott az Univerul munkatársa előtt az új lakbérleti törvényről. Az igazságügyminiszter szerint a lakóknak nincs okuk a nyugtalanságra, mert ha szükséges lesz, a kormány meg fogja hosszabbítani a lakbérleti szerződéseket. (Rador.)

— Hilmi pasa meghalt. Bécsből jelentik: Hilmi pasa, volt török nagyvezér, aki Bécsben élt, kedden 68 éves korában meghalt.

— Kerékpárosok jelentkezése. Az aradi államrendőrség autó-ügyosztálya felhívja az összes aradi kerékpártulajdonosokat, hogy április 10-től 18-ig feltétlenül jelentkezzenek a hivatalos helyiségben.

— Az ARADI POLGÁRI TAKA RÉKPÉNTÁR DEVIZA OSZTÁLYA (Bul. Regina Maria 22. sz. 1. emelet) a legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban teljesít külföldi fizetéseket.

— Gyermekek fekvő- és sportkocsik nagy választékban Hegedüs cégnél.

— Szerencsétlenség a gyermekmenhelyen. Halálos szerencsétlenség történt tegnap az aradi gyermekmenhelyen. Copil Aurélie és Rab Mária ápnokok akik gázvasalóval dolgoztak, elfelejtették elzárni a csapot és reggel a két leányt eszméletlenül találták lakásukban. A kihívott orvos mesterséges élesztési kísérletet alkalmazott, de ez csak Copil Mária sikerült, akinek állapota azonban még mindig válságos. Rab Mária meghalt.

dig a budapesti itélőtáblához nevezték ki. Dr. Avor Annáról a legelőkelőbb zenei szaktekintélyek is elismerték, hogy kiváló hegedűművészi tehetség. A művész a legnagyobb kérésre sem volt hajlandó nyilvánosan szerepelni, csak családi körben, ismerősei és barátai élvezhették gyönyörű játékát. Dr. Avor Anna hetekkel ezelőtt vakbélgyulladásban megbetegedett, sürgős operációra volt szükség és az új Szent János-kórházban sikeresen megoperálták. Gyógyulása a legnormálisabban ment végbe, úgy, hogy néhány nappal ezelőtt a kórházból hazabocsájtották. Április elsején dr. Avor Anna hírtelenül rosszul lett és orvosa tanácsára azonnal visszavitték a kórházba, ahol egy negyedóra szünet után vérömlés következtében meghalt. Az Avor-család gyászfő részvétellel értesültek az aradi jóbarátok és ismerősök.

— Lord Carnarvon haldoklik. Kairóból jelentik: Lord Carnarvon, a faraó-sír feltárási munkálatainak finanszírozója haldoklik. Állapota erősen rosszabbodott. A gyulladás tüdejének másik szárnyára is átterjedt és ennek következtében állapota válságos.

— Axel Landt új előadása. Kedden, április 10-én este 9 órakor tartja Axel Landt, az ismert író és kutató új németnyelvű tudományos előadását a legújabb tudományos eredményekről. Wilhelm Wundt és Ernst Mach filozófiájának alapján a kozmogonia, a paleontologia köréből vett témákról, az emberi nyelv és kultúra fejlődéséről s az emberiség történelméről és jövőjéről. Az előadás iránt általános az érdeklődés, mert a tudósok ez az utolsó előadása ebben a szezonban. Jegyeket a Lloyd-társulat elnökségénél lehet előjegyezni.

Kaiser Boraxtól a fog Megromlani sohse fog.

Szívdobogás a telefonon át.

(A legújabb fizikai felfedezés.)

Bécsből jelentik: A legutóbbi héten néhány külföldi orvosi szaklap feltűnést keltő felfedezést hozott nyilvánosságra. Nem kisebb jelentőségű dologról van szó, mint arról, hogy modern, nem is tulságos komplikált elektromos be rendezkedések révén a szívdobogást, akár az egészséges, akár a beteg szív dobogását: egy egész hallgatóság számára hallhatóvá tehetjük, illetve egészen tekintélyes távolságokig fokozhatjuk a hatását és a megnyilvánulásait.

A szívdobogást eddig kétféleképpen ellenőrizte az orvos. Vagy egyszerűen a szív fölé hajtotta a fejt és közvetlenül a fülét használta hallócső gyanánt, vagy hallócsövet használt, amelyen át szintén a fülhöz, mint második hallócsőhöz érkezett el a szívdobogás. A szívhang intenzitása oly csakély, hogy már 40 centiméternyire a szívtől nem észlelhető. S e hallócsövek jósága, illetve felvevőképessége is attól függ, hogy mennyire javíthatják e halló-lemez intenzitását. De ezt az érzékenységet sem lehet úgy fokozni, hogy nagyobb távolságra, vagy nagyobb hallgatóság felé vihetjük. Az új találmány lényege egy mikrofon, amivel egy erősítő-cső

és egy telefon kapcsolatos. A mikrofonba villanyáram vezet, amely egy szénrel tele töltött rézrész tovább adja a szívlekedéseket. Az áram a csövön keresztüli ezeket a hangokat és ezek a telefonban pontosan hallhatók. A találmányt — az orvosi szaklapok szerint — máris annyira tökéletesítették, hogy 1500-szorosan kaphatjuk és ellenőrizhetjük a szívdobogást.

A találmánynak kétségtelenül nagy orvosi jelentőséget tulajdoníthatnak. Az egyetemi oktatás keretén belül az orvostanhallgatók egy tömegben egyszerre hallhatják a beteg szív működését. A születési emek a felfedezésnek különösen nagy szerep jut, mert a születendő magzat szívdobogását előre meg lehet figyelni. A találmánynak ma már olyan hível is vannak, akik hiszik, hogy országokon át lehet konzultálni egy beteg szívet. Ez talán egyelőre még csak fizikai utópia, de hogy a felfedezés vitáraszólo tudományos jelentőséggel bír, annyi kétségtelen.

Közgazdaság.

A valtapiac.

Aradi valutaárak. (Április 4.) Francia frank 14, svájci frank 40, dinár 1.95, dollár 215, szokol 6.40, lira 10.60, márka 0.0150, angol font 1000, magyar korona 0.0475, osztrák korona 0.0031. — Kifizetések: Budapest külföldi 19, belföldi 25, Bécs 328, Berlin 0.0105, Prága 6.45, Belgrád 2.10, London 1000, Newyork 214, Zürich 39.60, Páris 14, Milano 10.60. A lei Párisban 7.50.

Bucurestii tőzsdézárlat. (Április 4.) Kifizetések: Páris 13.85, Berlin 0.0104, London 991, Newyork 211.50, Milano 10.60, Zürich 39.75, Bécs 0.0031, Prága 6.50, Budapest 0.0575, Valuták: Napoleon 800, márka 0.0140, leva 1.50, török lira 1.25, angol font 990, francia frank 13.90, svájci frank 40, lira 10, drachma 2.50, dinár 2.10, dollár 213, lengyel márka 0.0060, osztrák korona 0.0031, magyar korona 0.05, szokol 6.

Zürichi nyitás. (Április 4.) Berlin 0.0256, Newyork 542, London 2532.50, Páris 35.55, Milano 27.20, Prága 16.10, Budapest 0.1250, Belgrád 5.30, Varsó 0.0130, Bécs 0.007625.

Zürichi zárlat. (Április 4.) Berlin 0.0260, Newyork 542.50, London 2532.75, Páris 35.45, Milano 27.1750, Prága 16.11, Budapest 0.1225, Bécs 0.007650.

Budapesti Devizaközpont jegyzése. (Április 4.) Napoleon 16000, Amsterdam 1705—1765, Bucaresti 19—20, London 20260—20860, Berlin 0.20—22, Milano 217.0—227.50, Páris 284—294, Prága 129—135, Zürich 800—830, Bécs 0.06—6.30, Newyork 4330—4480, Belgrád 43.50—45.50, Varsó 0.10—11.20.

Bécsi hivatalos zárlat. (Április 4.) Prága 2112, Belgrád 690, Budapest 16.50, Varsó 1.75, Milano 3515, Bucaresti 328, London 332000, Newyork 71125, Páris 4680, Zürich 13125, Berlin 3.36, Amsterdam 28050.

— Neurastheniás embereknek kikének gyengeségét a hasi szervekben fölmerülő zavarok okozzák, a FERENC JÓZSEF keserűvíz rendbehozza a gyomor és a belek működését s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt.

1 mtr. 150 cm. széles tiszta gyapjú női kelme 1 mtr. selyem marocain Lei 250.—
 kostümre és kabátira Lei 195.— 1 mtr. mosó marocain Lei 45.—
 1 mtr. 150 cm. széles spricoelt férfi Fátyol és muszlin haris-
 apgel szövet ruhára és felöltőre Lei 250.— nyák óriási választékban
 1 mtr. 120 cm. széles liberti selyem Lei 295.— kaphatók.

Bulev. Reg. Maria (Salacz-u. sarok.)

„ORIENT“
divatáruházban

13094

Engelhardt Ferencz szücs Szőrmétermékeket nyári megóvásra teljes értékűtlen tűzkar ellé-
 Strada Eminescu (Deák Ferencz-utca) 2. szám. biztosítva és szőrmék javítását a nyár folyamán jutányosan elvégzi

Irodalom, művészet

Husvételi templomi hangverseny a minorita-templomban.

A régi templomi muzsika barátainak nagyszombaton és husvét vasárnapján különleges élvezetben volt részük: Trittinger Adolf, a fiatal és ambiciózus templomi karnagy vezetésével, aki nemcsak a kórust, hanem a zenekart is vezényelte és Fischer Ernő orgonaművésszel felváltva játszott a nagyszerű orgonán; szombaton a feltámadási ünnepség templomi részéhez Ribovsky nagyszabású „Te Deum“-ját adták elő. Weirichnek, a bécsi Szent István székesegyház karmesterének a vezénylete alatt a Regina coeli-t, majd a kedves és melódikus Tantum ergo-t. Kristinustól kitűnően adták elő. Vasárnap a nagymisén Stehle „Salve Regina“-ját és az ismert és pompás szépségű Mozart „Ave verum“-ját adta elő a zenekar és énekelte az énekkar. Ugy a zenekar, mint az énekesek feladatuk magasztalán állottak. A templom ezekre az alkalmakra zsutofolási megteelt közönséggel. A templomi hangversenyek után számosan keresték fel Trittinger karnagyot gratulációkkal. Arra az ígéretre vezetett ez a szép siker, hogy a most kezdeményezett és az eddig annyira elhanyagolt templomi muzsikát ezután kultiválni fogják. Eddig azonban hiányoztak is az ehhez szükséges eszközök. A hívők mindenesetre elismeréssel adózhatnak dr. Lakatos Ottó házfőnök-plébánosnak, hogy sem anyagi, sem személyi áldozatoktól nem riadt vissza, hogy a hangversenyeket lehetővé tegye. (Axel Landt.)

A színház heti műsora. Csütörtök: Nincs előadás. Péntek: Nincs előadás. Szombat: Nincs előadás. Vasárnap d. u.: Svihákok. Este: Erdészleány. B. bérlet. Hétfő d. u.: Áruló melódiák. Este: Carmen. C. bérlet. Kedd d. u.: Szóktetés a szerályból. A. bérlet. 5 és fél órai kezdettel. Este: Román előadás. Szerda: Bajadér.

A Hattyu. Tegnap este a színház Molnár Ferenc „Hattyu“ című színművét elevenítette fel részben új szereposztásban. A címszerepet Tompos Ella játszotta, akinek jó színpadi figurája és szép dallamos organuma van. A szerep azonban nem Tompos Ellának való és csak küzdött a színészi egyéniségétől távolálló főhercegnő érzéseinek interpretálása érdekében. Érezhető volt még Tompos játéka a rutin hiánya, ami azonban nem hiba, mert ha nagyobb s főleg nekiváló szerepekben gyakrabban fog szóhoz jutni, akkor rutinja is lesz. Ennek dacára néhány jelenetet szépen játszott meg, de ezekben is érezhető volt, hogy temperamentumának nem a hideg színpadi egyénisé-

gek felelnek meg. Idővel bizonyára le fog szokni arról, hogy minden szavát aláhúzza és mindent hangsúlyozzon, mert ezek a színpadi páthoszfiöz vezetnek. Új volt Jávor Alfréd a trónörökös szerepében, aki erősen tulzott és raccsolással erőltette ezt az alakot. Sipos Zsigmond hőles nyugalmával alakította a filozófus Jácint atyát. Mészáros Béla, Gömör Emma és Follinuszné a régi jók voltak. Az előadás általában érzett a rendező hiánya. (b. i.)

Mérsékelt helyárok mellett játsza vasárnap délután a városi színház legutolsó operett-reprízét a Svihákokat. Az operett vezetőszerepeit Balogh Böske, a társulat nagyszerű táncoszübretje, Madarász Margit és Tökés Anni játsszák. — Vasárnap este a legszebb régi operettet, az Erdészleányt eleveníti fel az operett-együttes. A címszerepet Halmos Mici játsza. A vasárnapi előadás a bemutatató erejével fog hatni. A bonvivantszerepet Galetta Ferenc alakítja.

Hétfőn délután az Áruló melódiák c. operett kerül színre először délutáni előadásban. A vezetőszerepeket Balogh Böske, Halmos Mici, Galetta Ferenc és Bányász István játsszák. — Hétfő este operaelőadást rendez a színház. Kertész Vilmos tenorista fellépésével a Carmen kerül színre.

Óriási érdeklődés előzi meg a városi színház legközelebbi operett-bemutatóját, a Bajadér. Az utóbbi évek operettjei közül a Bajadér érte el a legszenzációsabb sikert, hónapok óta a budapesti, bécsi és berlini operettszínházak nem vették le a műsorról ezt az érdekes meséjű és szép zenéjű darabot. Az aradi színház már hetek óta készül a darabra. Az igazgatóság terve szerint a Bajadér két szereposztásban kerül színre. A bemutatóelőadás 11-én, szerdán este lesz s folytatódagasan: tízszer egymásután kerül színre. Az előadásokra jegyelőjegyzéseket a színházi pénztár már most elfogad.

A Napoleon-idők egyik legragyogóbb epizódját, Recamier asszonynak és Talmának, a világhírű színésznék fenségesen tragikus szerelmét eleveníti meg az a nagyszabású történelmi dráma, amelyet a görög keleti husvét hétfőjén mutat be az Apolló. A film vezetőszerepeit Fern Andra és Bern Aldor játsszák.

Csütörtökön, pénteken és szombaton az Uránia és Apolló színház a görög keleti nagyheti szímet miatt nem tart előadást.

Görög keleti husvét első napján, vasárnap kerül megint előadásra az Apollóban az Apacsok című nagyszerű film, amely szerdai bemutatóján igen nagy sikert aratott. Max Landa mesterdetektív kalandjának ve-

zetős szerepeit Max Landán kívül Hanni Weise és Reinhold Schunzel játsszák. Az izgalmasan érdekes film a közbeeső szünetek miatt kerül csak vasárnap második előadásban bemutatásra.

Danton, a francia forradalom kiváló vezéralakjának nagyszerűen küzdelmes élete és megrázóan döbbenetes bukása kerül vasárnap bemutatásra az Urániában.

A szerkesztésért:
KAROLY JOZSEF

felel.

Cenzorát:

IOAN NICHIN.

Szőlőpótláshoz alkalmas
Dusgyökérű Szőlőltvány

Gyökeres Riparia Portalis

kapható 13829

WINKLER JOZSEF ltványtermelőnél

Arad, Str. Consistoriului (Batthyányi-u) 11

Friss hal

csütörtök reggeltől kapható

Luttwak József cégnél

Társat keresek

3-400.000.— Lei tőkével egy közösen alapítandó fa, szén és épület anyagok kereskedéséhez.

Telekkel irodával rendelkezem.

Ajánlatokat 1888

„szakértelmet kérek“

jelige alatt a kiadóhivatalba.

Elcserélném

Mezőturonfuton levő modern házamat **elfogadható** portálos nagyüzlethelyiséggel, lakással Aradon levő házáért

Dr. Erdős Sándor

Bulevard. Carol I. No. 59. d. e. 9-10 között.
Fűrészgár mögött. 1858

Bérbeadó
a katonai
strandfürdő vendéglő

Bővebbet:

Ambrus Igazgatónál

Str. Brătianu (Weitzer János-utca) 1., I. em.
ajtó 2. 1863

PUBLICATIUNE.

Taucaz és Vidéke Onsegélyző Egylet mint Szövetkezet pnia aceasta publică, că a hotărât și inceput lichidarea sa și totdeodată provoacă eventualii creditorii ai societății să-și valideze creanțele lor în scutul art. 202 a legii comerciale în decurs de 6 luni scotite dela comunicarea a treia acestei publicațiuni, cări, la caz contrar societatea nu va mai răspunde pentru ele. 1863

Bognar Carol, Kuncz Ioan
lichidatori.

Bruder Auto Garage, Lugoj.

Ajánl eladásra teljesen üzemképes, ujonnan lakkozott, bőrszött, teljesen felszerelt következő autokat:

AUSTRO-DAIMLER 6 üléses, 1921-es típus 35 HP. Bosch.
CASE 4 üléses, 1917-es típus 35. HP. Onindító villanyvilágítás.
HANSALLOYD 24 HP. 6 üléses.
BENZ 45 HP. levehető csukott karosszériával.
N. A. G. 2 1/2 tonnás teherautó. — **FORD** normáltípus.

TOVABBA ELADÓ: Kukorica morzsoló állítható francia kővekkel.
 Fali tűzcsivattyú motorhájtásra. — **ALLÁST NYER:** Fényező és nyerges, ki autómunkákhoz teljesen ért. és önálló munkás. **Soffeur,**
 aki a szereléshez ért. 1763

TUNGSRAM A legjobb villanykörte! Mindenütt kapható!

Ismeri Ön már a DIANA

Sósorszesz
grandiozus hatását?
Minden egészséges és minden beteg igazolhatja, hogy az elképzelhető legjobb siker csak 13671

Diana sósorszesz
használatával érhető el.

Alkalmi ajándékok;
zsebórák, fali-, inga, irodai és ébresztő órák, ugyszintén ékszerak legjobb minőségben és a legolcsóbb árakon:

Csáky órák, ékszerész és vésnök
a városházával szembeni épületben!
Elsőrangú saját órásműhely, vésnök-műterem. 13615
Aranyat, ezüstöt legmagasabb áron vesz!

**Takarmányrépamag,
Fümag,
Főzelékmagvak,
Virágmagvak**
legelsőrangú minőségben
Mühle Árpád,
Timișoara. 18763

Ecetsav 80% / Naftalin
Borkósav / Rézvitriol 98/99%
Kén 99% / Szodabikarbena

Ammoniak, folyékony, vízmentes
hűtő készülékek
számára és mindenféle technikai vegyszer kapható:
Technisch chemische Handelsges. m. b. H.
Wien, I. Fleischmarkt 1. 1228
Sürgönycim: „Technochem. Wien“

Kornis Testvérek, Arad
Bul. Reg. Mária 5., volt Andrassy-tér.
Telefon szám: 501. és 623.
Allandóan raktáron tart prima minőségű tordai portland cementet, tordai stukkát, alabastrom és model gipszet, prima boszniai carbidot. 13090

Telefon 512 **DELTA** Telefon 512

szállítási vállalat
Str. Eminescu
Deák Ferenc-u. 12
Eszközöl mindennemű szállítást. Vállal áruheraklázást saját raktárában. Atvesz teljesen megbízható kíséret és felelősség mellett áruszállítást
Arad - Timișoara - Oradea-Mare
és onnan vissza, valamint más irányban is a legolcsóbb árban. Gyora és pontos lebonyolítás. 1876

A szab. lugoji hornyolt cserép

vagy-ntételekben azonnali szállításra kapható 1693

Stefán Henrik,
Bulov. Carol (Erzsébet-körut) 2.

Adolf Lusztbáder
Ingatlanforgalmi iroda 246

Arad, Str. Dessoanu (Révay-u.) 2.
Elfogadok megbízásokat házak, szőlők és birtokok eladására. Előjegyzésben több kisebb-nagyobb bér és magánház.

Radio Hirdetési iroda 3348 sz.

Football, tennis és minden más sportág összes felszerelési cikkei

óriási választékban és legolcsóbb nagybani árak mellett szerezhető be „HELLAS” Sportfejlesztő és Aruforgalmi R. T.-nál, 1802

Oradeamare (Nagyvárad) Str. Avram Jancu 14. Telefon 960.

Sürgönycim: „SPORHELLAS”
Vidéki megbízásokat a leggyorsabban intéz el.

15741

GUMMISAROK ÉS GUMMITALP
olcsóbb és tartósabb mint bőr! Legjobban óv nedvesség és hideg ellen!

Sportegyesületek és kereskedők mindennemű sportfelszerelést legnagyobb választékban, a legolcsóbb árak mellett csak a **HELLAS Sportfejlesztő és Aruforgalmi R. T.**
ORADEAMARE, Str. Avram Jancu (Kossuth-u.) 14. vásárolhatja be. Nagybani árak. Telefon 960. 1442 Sürgönycim: SPORHELLAS.

Banca de Cumparare si Parcelare de Imobile S. A. Arad CONVOCARE.

Banca de Cumparare si Parcelare de Imobile S. A. Arad isi tine la 12 Aprilie 1923. orele 5 d. a. in localul propriu a

XI-a adunare generala ordinara
la care invita cu tot respectul pe on. actionari

- OBIECTE:**
1. Exmiterea conform §-lui 18 din statute a unui noiar si alor doi actionari pentru verificarea procesului verbal.
 2. Deciderea asupra raportului directiunii si al comitetului de supraveghere, precum si asupra conturilor din anul 1922, staverirea bilanțului, decidera asupra intrebuintării profitului, darea absolutorului pentru directiunea si comitetul de supraveghere.
 3. Alegerea unui membru al comitetului de supraveghere.
 4. Eventualele propuneri.
- Arad, la 31. Martie 1923.

DIRECTIUNEA.
Acei on. actionari, cari doresc sa participe la adunarea generala sunt rugati, ca in senzul § 13 din statute sa depuna actiile pana la 9. Aprilie a. c. la cassa institutului, sau la Cassa de Pastrare a Judetului Arad.

Activa - Vagyon Cont-Bilanț de pe anul 1922.

Cassa in numarar - Pénztárhészlet	59447,53
Pământuri, intravilane, si economia Casaper - Föld- és házbirtokok és kaszaperi gazdaság	449542,19
Cambii - Váltótárca	1280409,40
Debitori - Adósok	567383,92
Cautiuni - Óvadékok	9200,-
Efecte proprii - Értékpapírok	180661,22
	2526644,26

Ingatlanforgalmi és Parcellázóbank R. T. Arad. MEGHIVÓ.

Az Ingatlanforgalmi és Parcellázóbank R. T. Arad folyó évi április hó 12-én délután 5 órakor saját helységében

XI. rendes évi közgyűlését
tartja, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja az igazgatóság.

- A KÖZGYŰLÉS TÁROYA:**
1. Az alapszabályok 18. §-a értelmében jegyzőkönyvvezető kijelölése és két jegyzőkönyvhitelítőnek megválasztása.
 2. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés, valamint az 1922. évi zárszámadások feletti határozathozatal, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása, valamint az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény tárgyában határozathozatal.
 3. Egy felügyelő-bizottsági tag megválasztása.
 4. Az alapszabályok 15. §-a értelmében beérkezett netáni indítványok.
- Arad, 1923. március 31.

AZ IGAZGATÓSÁG.
Az alapszabályok 13. §-a értelmében csak azon részvényesek gyakorolhatják jogaikat, kik részvényeiket folyó évi április 9-ig az intézet pénztáránál, vagy az Aradmegyei Takarékpénztárnál letétbe helyezik.

Activa - Vagyon Cont-Bilanț de pe anul 1922. Mérleg-számla 1922. évről. Passiva - Teher.

Capital societar - Részvénytőke	500000,-
Fondori de rezervă - Tartalékalapok:	
Fond ordinar de rezervă - Rendes tartalap	90478,-
Fond de rezervă pentru deosebirea de pret de efectelor - Értékpapir árfo-lyamkülönbözeti tartalékalap	40375,-
Imprumuturi de imobile - Ingatlanokat terhelő kölcsönök	11176,00
Cambii reescontate - Visszleszámított váltók	925500,-
Creditori - Hitelezők	798913,28
Cautiuni - Óvadékok	9200,-
Dividende neridicate - Fel nem vett osztalékok	330,-
Profit transpus din anul 1921. - Nyereség-áthozat az 1921. évről	13610,26
Profit net din anul 1922. - 1922. évi tiszta nyereség	142061,66
	2526644,26

Arad, la 31 Decembrie 1922. - Arad, 1922. december 31-én.

DIRECTIUNEA: - IGAZGATÓSÁG:

Dr. Éles Béla, m. p. presid. dir.-ig. elnök. Abraham Simon, m. p. dir. exec.-ügyv. ig. Lőbl Jenő, m. p. dir.-ig. Dr. Éles Géza, m. p. dir.-ig.
Acest cont bilanț l-am confrontat cu registrele principale si secundare si l-am aflat de corect si in ordine. - Jelen „Mérleg-számla” a fő és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és azt teljesen rendben levőnek és helyesnek találtuk. 1859
Világ Géza m. p. Steia Zeiga m. p. Eszlinger György m. p.
membru in com. de suprav. - felügy. biz. tag. pres. cont. suprav. - felügy. biz. elnök. membru in com. de suprav. - & biz. tag.

Brilliansárat, gyöngyöt, platinát, arany és ezüst árukat és hamis fogsorokat magassáron vesznek: Kun ékszerész, Arad.

Utlevelekre vizumot 55 Leiert legpontosabban leggyorsabban a KELET-hírlapiroda szerez, Str. Alexandri Salacz-u 1

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

FOLFOZO szakács: jó bizonyítvánnyal felvételi. Cim a kiadóban. 4000

ELSŐRENDŰ varróleányok angol. és francia munkára felvételnél. Várady, Str. Rusu Sirianu (Aulich-utca) 20. 13224

DEUTSCHES Frauen in suont stalle Tagüber. Adresse im Wallinger-Büro. 13225

SZŐLŐKEZELŐ és pince mester, fiatal nős, merített állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 1864

AZ ÖSSZES HÁZITEENDŐK elvégzésére vállalkozik vidékre, intelligens úri-leány. Leveleket „Házikisasszonyok” a kiadóba kérek. 1861

PÓZONÓ kéttagn családnhoz kerestetik. Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 17. II. emelet. 1872

FISZTVISELŐ PERFEKT MAGYAR LEVELEZŐ, BESZÉLI A ROMÁN ÉS NÉMET NYELVET, GÉPIRÁST ÉS KÖNYVELNI TUD, állását változtatná. Szíves érdeklődők adják le címeiket Kelet hírlapirodába „3500” jellegre. 13094

NAGYOBB fürdőre nyári idényre mosó és vasalónőnek ajánkozik szorgalmas nő. Cim Wallinger hirdetőjében. 13225

IRODAI alkalmazást keres románul tudó nyugdíjas vasutas. Cim Wallinger hirdetőjében. 13225

Vétel és eladás.

ELADÓ körülbelül 2 mm. kitűnő házi-szappan, múlt évi főzés. Érdeklődni Simándi-malom. 1862

ELADÓ 3 járatu malom berendezés szítával, gabona tisztítóval, egy 20-as HP. gőzmeghajtó erővel. Simándi-malom. 1863

VALÓDI szőrmaszőnyeg 35x45 méteres 12 ezer leiert eladó. Uranus-iroda főpostával szemben. 13018

SZÁZNEGYVEN DARAB anyajuh bárányal eladó. Pusztá Szentpál, Dánál. 1866

TAKARMANYRÉPA q-ként 35 lef. Str. Abatorului (Vágóhid-utca) 30. 1868

MÉHESHÁZ 52 méhcsalád berendezésére 10 méhcsaláddal eladó. Arad-Gái, Str. Bisericii (Templom-utca) 22. 1870

PÉNZINTÉZETI értékpapírok (részvények) azonnali átvevés mellett eladók. Cim a kiadóhivatalban. 1871

ÜZEMKÉPES benzínmotorok 4, 5.5, 8 és 14 HP. eladók. Uranus-iroda főpostával szemben. 13018

GYERMEKKOCSI jókarban olcsón eladó. Calea Radnei-ut 22. emelet. 1874

KOMBINÁLT könyvszekrény velencei tükörrel és több elegáns bútordarab eladó. Cim megtudható Strada Gozsdu 2. (Szent István-utca 1.) I. em. 1873

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik bútortárgyakat, perzsa és szőrmaszőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Elz-palota.) 11895

HÁROM m. finom futószőnyeg, lenvászon és lendamaszt ágyneműk, damaszt asztalneműk, ezüst kanalak, chinéziszt keretes toilette tükör, goblein képek, kézimunka asztalterítő, 2 m. valódi kék csipkekelme, róka bőv. pólyahuzatok, 41-es férfi cipő, dísz tárgyak stb. eladók. Str. Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

URISZOBA vadonatúj, elegáns, angol klub-börgarnitúrával eladó. „Salon Artistique” (Fischer Elz-palota.) 13576

VESZEK könyvtárakat, hangjegyeket, fényképfestményeket, festményeket és hegedűket a legmagasabb áron. Kerpel Izsó könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár. Telefon 385. 13629

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen kerestünk antik bútortárgyakat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcellán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13578

BURGONYA legelső rendű jutányosan kapható. Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 9., pincében, Grosz Jenőnél. 1898

HAJAT vesznek. Fischer, modern hajmunka vállalata Str. Mărăcesti (Kossuth utca) 58. 1702

RONGYOT megvételre kerestünk. Cim a kiadóban. 1000

Banca Agrara Timisana S. P. A.

Temesi Agrár Takarékpénztár R. T.

Alapított 1889.

Központ: Temesvár.

Fiók: Arad.

Telefon: 6, 1466, 1674, 1675. Telefon: 800, 801, 803.

A központi devizaellenőrző-bizottságtól nyert végleges felhatalmazás alapján újból felvettük üzletkörünkbe

devizák és valuták vételét és eladását.

A legelőnyösebben és leggyorsabban teljesítünk

átutalásokat a bel- és külföld minden piacára.!!!!!!

1340

Dumitriu Anastasiu cégnél

Aradon, Bulevardul Regele Ferdinand 1/a)

Allandóan kapható:

„Destrée” jegyü Belga ultramarin és kékitő

Belga kávépótlék

Franck kávé.

1896

Bor- és szőlőgazdasági gépek, géprészek és anyagok.

Ingatlan.

KÉTJÁRATU új malom 25 lóerős szívógáz benzínmotorral, radiál felvonó és koptató gépekkel eladó. Esetleg a gépek külön is eladók. Cim a kiadóban. 1807

STR. ROMANULUI (Zrinyi-utca) 3a) sz. ház 25 méteres pincével, mely rakárnak, bornak, vagy üzemnek alkalmas. eladó. — Str. Episcopul D. Radu (Magyar-utca) 10. sz. ház modern lakással, jóhírű vendéglővel eladó. — Értekezni ugyanott háztulajdonosnál. 1869

MAGÁNHÁZ Strada Petru Papos (Gaál László-utca) 16. Str. Minervei (Honatca) 34. sürgősen eladó. Több kisebb-nagyobb magán- és bérlőházak lakással előjegyezve. Bővebbet „Argus” irodában Str. Eminescu (Deák E-utca) 1. 13419

DARÁLÓ-MALOM lisztőrésre berendezve, külvárosban felállítva, fényes földelmi forrás. eladó. Uranus-iroda főpostával szemben. 13018

PEST MELLETT levő 41 villatekemet elcserelem Aradon, vagy Erdélyben levő ház, vagy más birtokért. Bővebbet Kardos, Str. Corvin (Hunyady-utca) 4. 13419

HEGYALJÁN több kisebb-nagyobb prima szőlő kőnával, felszereléssel, olcsón eladó. Bővebbet Wallinger-irodában. 13225

OLCSÓN eladó Strada Doamna-Purgly 93-as elfoglalható ház kerttel. Bővebbet Wallinger-irodában. 13225

ELADÓ elfoglalható bér- és magánházak, gazdálkodásra, gyártárártásra alkalmas házak allandóan előjegyzésben Wallinger-irodában. 13225

Üzletek.

FATELEP évek óta fennálló aprított fa- és széntelep, motor iürésszel, lóval, kocsival, összes felszereléssel, 2 szobás lakással, vevőkörrel visszavonulás miatt sürgősen eladó. Bővebbet „Argus” irodában Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 1. 13419

ÜZLET KÉTSZOBÁS LAKASSAL a város legforgalmasabb utvonalán, olcsón eladó. — Rodrász-üzlet modern berendezéssel olcsón eladó. Bővebbet Kardos büfé Strada Corvin (Hunyady-utca) 4. 13419

ARADON több berendezett fűszerüzlet, koresma, piactér közelében, esetleg más célra alkalmas üzlethelyiségek berendezéssel eladók. Bővebbet Wallinger-irodában. 13225

Különléte.

EZERJÓFÓ gyomorelixir, páratlan hatásu szer gyomor és bélbántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfuvtottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes György szertár Aradon. 10831

KÉTSZAZÖTVENEZER Leuval jól menő üzlethez, vagy más vállalatához társulnák. Cim Kelet hírlapiroda. 13094

Egy elsőrangú szabász,

aki a férfi szabászatához és női angol szabászatához ért, az Első Aradi Verseny szabóságba felvételt. Személyes bemutatkozás este 6-7-ig, vagy ajánlatokat az Első aradi szabóság, Str. Alexandri (Salacz-utca) 1. címre kérünk. 13084

Kardos B. Dezső gőzfavágója és fakeskedése ASTRA motorgyárral szemben

Elektromos bűkk és csarhasáb tűzifa ölben és aprítva. Hiteles hldmérilegelés. Száraz asztalos és építőanyag allandóan raktáron. Telefon 836. szám. 13749